

PROGRAM

„REVITALIZACIJA VINOGRADA NA POLOŽAJU

BUCAVAC U PRIMOŠTENU“

U RAZDOBLJU OD 2006. – 2011. GODINE

1. UVOD

Babić, čuveno vino, i lokacija Bucavac imaju veliko značenje kako za vinogradarstvo i vinarstvo Hrvatske tako i za ukupnu našu kulturu i stvaralaštvo. Slike ovog prekrasnog položaja već davno su obišle čitav svijet i dio su prepoznatljivosti Hrvatske u svijetu.

Već duže vremena ovu kompoziciju kamena, loze i mora nagriza nemar, nebriga i stihija, pa je čitav ovaj krajolik postao neprepoznatljiv.

Udruga vinogradara i maslinara iz Primoštena, prije nekoliko godina je preuzela brigu oko revitalizacije tih čuvenih vinograda. Animirani su ljudi u Općini, Županiji, pa sve do Ministarstva. Svi skupa se slažu da se ti vinogradi moraju obnoviti kako bi loza opet prolistala u vlačicama i tiradama, kako bi padine Bucavca svojim kamenim vezom vratile svoj karakterističan izgled koji je sada moguće vidjeti samo na starijim fotografijama i slikama.

Unatoč nastojanjima Šibensko-kninske županije da se svake godine daje ponešto sredstava za vinogradarstvo u Primoštenu i poticajima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, te Vinoploda d.o.o. u naglašenom stimuliranju kvalitete kroz otkupne cijene, ipak se obnova i ponovna sadnja odvijaju sporo tako da je prisutna stvarna opasnost da se predio Bucavca potpuno izgubi za vinogradarstvo, prepusti korovu i makiji, a tek ponegdje maslinama.

2. REVITALIZACIJA VINOGRADA ZASAĐENIH SORTOM BABIĆ ZA PROIZVODNJU ČUVENOG VINA NA JEDNOM DIJELU PRIMOŠTENSKOG VINOGORJA

2.1. . Smještaj i veličina površina pod vinogradom – Primošten selo

Obnovu vinograda potrebno je učiniti na svim lokalitetima Primoštenskog vinogorja. Radi veličine zahvata i s obzirom na angažiranje financijskih sredstava ovim programom obuhvaćamo lokalitete na području katastarske općine Primošten selo i to :

- M. Bucavac 5,3 ha
- V. Bucavac 18,4 ha

Ukupno 23,7 ha

Potrebno je obnoviti svih 240 ha vinograda, od čijeg se grožđa dobiva zaštićeno čuveno primoštensko vino Babić. Dio tih površina potpuno je uništen, a drugi dio je u proizvodnji. U ovom programu riječ je o tome da se priđe obnovi vinograda koji se

nalazi na lokacijama u k.o. Primošten selo, dakle riječ je o 23,7 ha gore navedenih lokaliteta.

Pored gospodarskog značaja ove sorte i navedenih vinograda, koji daju nadaleko čuveno vino pa ovdje trebaju naći interes i Vinarija Šibenik, Zadruga i sami vinogradari, ovaj položaj i vinogradi daju impresivnu sliku ovog krajolika.

Vrijedne ruke ispreplele su bijeli kameni vez, lozu, list i grozd s plavetnilom mora, stvorena je prekrasna kompozicija, koja je obišla i centre izvan naše zemlje.

Ovaj pejzaž primoštenskih vinograda najbolji je propagandni materijal kako za naš vinogradarsko-vinarski turizam tako i za našu ukupnu kulturu.

Na žalost, zbog raznih okolnosti ova slika je jako ugrožena i vapi za obnovom.

2.2. Tehnologija obnove vinograda

Da bi se prišlo obnovi vinograda na ovom iznimnom vinogradarskom položaju treba urediti taj kamenjar na način da se uz vrhunsku kvalitetu postigne i količina grožđa, kako bi se osigurala proizvodnja da vinograd bude rentabilan. Obnova prilaznih puteva uz maksimalnu zaštitu prirodnog pejzaža, koristeći kamen kao jedini materijal, uz minimalnu primjenu i to uz neprimjetnu količinu drugih materijala. Skidanje svake druge vegetacije uključujući i maslinu, osim vinove loze.

Maslina, zimzelena voćna vrsta, zauzela je veliki dio ovih vinogradarskih položaja i to ne slučajno, jer introdukcijom sorata kao što je lecino, maslinarstvo se u redovitosti prinosa stabiliziralo, tako da se može računati, uz ipak manja ulaganja u održavanje, godišnji urod od 10-tak tona ploda odnosno 1.600-2.000 lit ulja i prihod između 80.000 i 120.000 kuna po jednom hektaru. Maslina je kao dugogodišnja kultura značajnije poticana financijskim sredstvima od Ministarstva poljoprivrede, županija i općine. Sve skupa to je utjecalo na to da se maslina počela širiti i na najatraktivnijem vinogradarskom području kao što je Bucavac i dr.

U ovakvom statusu ovako aktivne vrste, masline, trebamo sagledati i obnovu vinograda na ovom vinogradarskom položaju.

Iako je vinarija Vinoplod d.o. Šibenik kod vinogradara učinila jako puno u pogledu stimuliranja kvalitete i cijenom približila realnu vrijednost 1 kg grožđa Babića, obnova vinograda na ovakvoj atraktivnoj lokaciji Bucavac odvija se jako sporo, gotovo nikako. Bez jačeg angažmana i pomoći na državnoj razini gotovo je nemoguće oživjeti taj vinogradarski položaj.

3. PROGRAM „REVITALIZACIJA VINOGRADA NA POLOŽAJU BUCAVAC U PRIMOŠTENU“

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša Sabora Republike Hrvatske 23.05.2002. godine je donio zaključak koji glasi:

«...Daje se puna potpora svim aktivnostima za upis primoštenskih vinograda u registar UNESCO-ove baštine u kategoriji «zaštićenih kulturnih krajolika».

Ovime se Sabor RH priključio inicijativi i prijedlogu koji ponovno potvrđuje Hrvatsku kao zemlju velikih prirodnih raznolikosti, te ekološke očuvanosti, ali i kao zemlju gdje je održivi razvoj duboko ukorijenjen u narodnom biću.

Zalaganjem svih relevantnih čimbenika, od Udruge vinogradara i maslinara iz Primoštena, pa do Ministarstva i Hrvatskog sabora postignut je opći konsenzus da se intenzivno oživi predio Bucavac u svom prirodnom obliku, te kao takav uđe na popis UNESCO-ove zaštićene baštine.

Na inicijativu Udruge vinogradara i maslinara iz Primoštena koja je našla podršku u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva pokrenut je program „Revitalizacija vinograda na položaju Bucavac u Primoštenu“ kojim se želi potaknuti širi interes svijetu koji žive na tom području, obzirom je do sada bio to samo interes i briga vlasnika malih parcela vinograda upitne rentabilnosti, a u cilju da ovaj simbol opće kulture, rada, vinograda i vina bude prepoznat, svi kao jedinstveni kompleks što ga čini kamen, loza, more i čovjek.

Postupak obnove sastoji se od pripreme tla za sadnju, uključujući i obnovu kamenih terasica pri formiranju vlačica, terasa, uklanjanje prethodne vegetacije koja se sastoji od maslina koje su stihijski podignute i prekrivaju kamenu čipku i narušavaju izgled ovog monumentalnog vinogradskog položaja, te sama sadnja.

3.1. Financiranje program „Revitalizacija vinograda na položaju Bucavac u Primoštenu“

Predviđeno vrijeme trajanja revitalizacije je šest godina i slijedom toga načinjen je dinamički plan ulaganja u obnovu 23,7 ha vinograda.

3.2. Nositelji financiranja i obnove vinograda

Provedba uključuje sudjelovanje Ministarstva poljoprivrede šumarstva i vodnoga gospodarstva, Šibensko – kninske županije, Vinarija Vinoplod d.o.o. Šibenik i vlasnike vinograda.

Ulaganja u obnovu obuhvaćaju financiranje slijedećih aktivnosti:

1. Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodnoga gospodarstva : miniranje i strojna obrada vlačica odnosno jama za sadnju, vađenje i obeštećenje za masline i priprema terena za sadnju; u iznosu 8.806.382,00 kuna,
2. Šibensko – kninska županija : pokriće troškova nabave loznih cjepova, nadzor nad izvođenjem radova, iskop i dovoz zemlje; u iznosu 1.701.894,00 kuna,
3. Vinarija Vinoplod d.o.o. Šibenik : troškovi izrade materijala predviđenih elaboratom i izrada elaborata; u iznosu 613.803,00 kuna,
4. Vlasnici vinograda: troškovi vezani uz sadnju i održavanje vinograda u iznosu 1.357.552,00 kuna

3.3. Dinamika ulaganja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva u obnovu 23,7 ha vinograda po godinama

Planirana dinamika sufinanciranja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva u obnovu 23,7 ha vinograda po godinama je slijedeća:

godina	novčani iznos (kuna)
2006.	1.298 556,00
2007.	1.957 201,00
2008.	1.699 652,00
2009.	1.572 081,00
2010.	1.353 044,00
2011.	925.848,00
UKUPNO	8.806 382,00